

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@Flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

Leden van de raad van de Gemeente Almere
Postbus 200
1300 AE ALMERE

Verzenddatum

16 DEC. 2015

Onderwerp

Toezichtbrief raad Almere IBT FT begroting 2016

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk

1828024

Geachte raad,

Met deze brief informeren wij u over de financiële toezichtvorm 2016 en de overige toezichtbevindingen, die voortvloeien uit het convenant IBT FT. Dit naar aanleiding van het beoordelen van uw begroting 2016 en jaarstukken 2014. Uw college ontvangt een kopie van deze brief.

Met ingang van de begroting 2016 heeft u een start gemaakt met het toepassen van de afspraken uit het convenant IBT (Inter Bestuurlijk Toezicht). In het convenant (d.d. 23 januari 2015) zijn ook afspraken gemaakt over het financieel toezicht (FT). Het doel van het IBT FT is het verbeteren van de verslaglegging vanuit het college ten behoeve van de raad over de financiële positie van uw gemeente. Met als beoogd resultaat het horizontale toezicht van de raad op het college te versterken op het vlak van de financiële positie van de gemeente. De provincie kan vervolgens meer op afstand het financiële toezicht uitoefenen, mede afhankelijk van de naleving van het convenant en de financiële positie. Het jaar 2016 wordt beschouwd als een overgangsjaar waarin het IBT FT proces verder wordt ontwikkeld en verbeterd.

Kengetallen vormen een belangrijk onderdeel van het IBT FT model. Deze zijn ingedeeld in drie pijlers: begrotings-, schuld- en weerstandspositie (zie het convenant IBT). Als gevolg van een wijziging in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) zijn daar (verplichte) kengetallen aan toegevoegd. Het beeld per pijler en het beeld in onderlinge samenhang bepaalt welk toezichtregime het college van Gedeputeerde Staten aan uw gemeente toekent.

Informatie IBT FT

Uw gemeente heeft een separate paragraaf IBT opgenomen in de begroting 2016 en daarnaast het IBT FT elders uitgewerkt. U heeft daarmee een prima start gemaakt met de toepassing van het convenant IBT FT. Almere concentreert zich op de 5 BBV kengetallen en beperkt zich tot 3 jaar. Graag overleggen wij met u op welke manier de vereisten van het IBT FT verder kunnen worden toegepast.

Begrotingspositie

U presenteert een reële maar geen structureel sluitende begroting 2016. Met ingang van het jaar 2019 wordt het financieel perspectief structureel sluitend. Het structureel tekort in de jaren 2016 t/m 2018 blijft beperkt tot minder dan 0,5% van de totale baten. Er is weinig ruimte voor nieuw beleid.

De begroting sociaal domein is herzien op basis van de werkelijke cijfers 2015 en opgedane inzichten. De noodzakelijke bezuinigingen in het sociaal domein zijn als taakstelling binnen betreffende programma's verwerkt. De werkelijke lasten in het sociaal domein lijken mee te vallen en er kunnen komende jaren middelen terugvloeien in het algemeen perspectief. U verwacht uit te kunnen met de middelen sociaal domein, die op dit moment beschikbaar zijn. In het vakberaad financieel toezicht is afgesproken niet te corrigeren voor de realiteit van taakstellingen in het sociaal domein in het financieel perspectief. In 2015 zal blijken in hoeverre de taakstellingen in relatie tot de decentralisatie in het sociaal domein zijn gerealiseerd. Het is nu nog te vroeg conclusies te verbinden in relatie tot de taakstellingen in 2016 en verder.

Bij de Programmabegroting 2015 heeft u een uitwerkingsopdracht geformuleerd om oplossingsrichtingen aan te dragen voor het terugdringen van het tekort onderhoud openbare ruimte (ca. € 6,2 mln.). Dit wordt door u in de begroting 2016 ingevuld door beoogde maatregelen differentiatie in kwaliteit en beperking kwantiteit van ca. € 4,8 mln. (in samenspraak met de burger) en een bezuiniging op de beheerorganisatie van ca. € 1,4 mln. Van het totaal van voorgenomen bezuinigingen bestaat voor ca. € 1,6 mln nog geen concrete plannen, maar voor het grootste deel zijn deze er wel. De bezuinigingen en taakstellingen in afgelopen jaren zijn voor een belangrijk deel gerealiseerd.

U verwacht in 2015 op het gebied van de grondexploitaties het ambitie scenario te gaan halen. De woningmarkt ontwikkelt zich positief, maar de markt voor kantoren en bedrijventerreinen niet. U speelt proactief in op de verwachte wijziging BBV grondexploitaties, door de rente die in rekening wordt gebracht bij het grondbedrijf en de opbrengsten raming bij langlopende grondexploitaties te verlagen. Dit gaat leiden tot een afwaardering van ca. € 115 mln., waarvan ca. € 100 mln. gedekt wordt door eerder getroffen voorzieningen en reserves.

Schuldpositie

De netto schuldquote (BBV) is in de periode 2010 t/m 2014 toegenomen van 88% tot 104%. De debt-ratio is gedurende deze periode eveneens toegenomen (ca. 58% tot 68%). De voornaamste reden van de verhoging van de netto schuldquote van uw gemeente is gelegen in de gestegen investering in het grondbedrijf t/m 2013 (in 2014 nam de investering in het grondbedrijf af). Uw toegenomen schuldpositie blijft echter binnen de signaleringswaarden van de BBV. Er is op dit moment geen reden te veronderstellen dat de schuldpositie verder en te hoog zal oplopen. U heeft geen eigen norm voor de schuldpositie vastgesteld.

Weerstandspositie

Uw solvabiliteit (BBV) is de laatste jaren afgenomen van 35% tot 28%. Daarnaast verwacht u dat de solvabiliteit nog verder zal afnemen tot 23% in 2016. De maatregelen die de afgelopen jaren zijn genomen om de grondvoorraad af te waarden, hebben ervoor gezorgd dat het eigen vermogen sterk is afgenomen. De verwachting van Almere is dat in de jaren na 2016 het eigen vermogen weer kan groeien en het vreemd vermogen zal stabiliseren. Dit zal leiden tot een verbetering van de solvabiliteit.

Uw investering in het grondbedrijf als % van de totale baten (BBV) is relatief hoog te noemen en ligt hoger dan de signaleringswaarden (BBV), die tussen de 20% en 35% liggen. De grondratio is gestegen van 51% in 2010 tot 79% in 2014. Dit wordt met name veroorzaakt door de groeiopgave van uw gemeente, waardoor de grondvoorraad hoger is dan gemiddeld.

Uit uw analyse van het weerstandsvermogen komt naar voren dat de weerstandsratio voldoende is te noemen. U maakt onderscheid tussen operationele en strategische risico's.

Conclusie / Regime IBT FT

U heeft een prima start gemaakt met de toepassing van het IBT FT. Dit vormt een goede basis om met de provincie te bespreken hoe deze nog verder kan worden verbeterd.

Uw begroting 2016 is reëel, maar niet structureel sluitend. De meerjarenraming met ingang van 2019 wel. De structurele tekorten zijn beperkt van omvang (< 0,5% van de totale baten).

Uw schuldpositie lijkt zich de komende jaren binnen de externe signaleringswaarden te ontwikkelen.

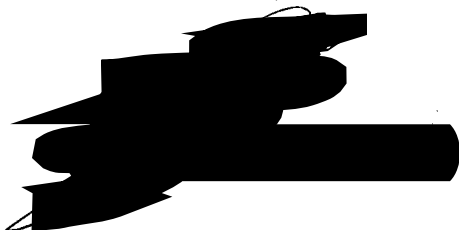
Uw weerstandsvermogen lijkt aan de krappe kant (weerstandsratio 1,0). Gezien de lagere solvabiliteit en hoge investering in de grondpositie is deze op dit moment niet gunstig.

Uw gemeente valt voor het komende jaar, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet, onder **repressief toezicht** met de kleur **oranje**. Dit betekent dat uw begroting en de begrotingswijzigingen daarop geen goedkeuring van GS behoeft. Wel houdt dit in dat het bestuurlijk overleg over het IBT FT wordt voortgezet. Voor meer informatie wordt verwezen naar de inhoud van het convenant IBT FT.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

DASH BOARD FINANCIËLE POSITIE						W	W	W	W	B	PB	MJR	MJR	MJR
Almere						2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		gunstig	neutraal	ongunstig										
BEGROTING														
1	Woonlasten (mph) / woonlasten (mph)(landelijk gem.) (BBV)	<95%	>95% en <105%	> 105%	%	105%	103%	103%	104%	105%				
2	Structurele exploitatie ruimte (na inzet reserves) (als % baten) (BBV)	>0%	=0%	<0%	%	-0,1%	1,5%	3,6%	1,3%	-0,4%	-0,3%	-0,3%	-0,3%	10,0%
3	Verschil jaarrekening en primaire begroting (voor inzet reserves) (% baten)	<5% en >-5%		>5% en <-5%	%	4%	-2%	3%	-8%					
SCHULDPOSITIE														
1	EMU saldo (werkelijk versus referentie waarde)				abs	-28.443	-28.502	-29.731	-22.336					
2	Netto schuld quote (BBV)	<90%	>90% en <130%	>130%	%	80%	95%	99%	104%	92%	92%			
3	Debt ratio	<50%	>50% en <80%	>80%	%	57%	61%	63%	68%					
4	Netto schuld per inwoner				abs	2.398	2.804	2.988	3.027					
WEERSTANDSVERMOGEN														
1	Weerstandsratio	>1,0	=1,0	<1,0	abs	1,2	1,4	1,1	1,1	pm	1,0			
3	Solvabiliteit (BBV)	>50%	>20% en <50%	<20%	%	36%	32%	32%	28%	24%	23%			
4	Grondexploitatie (BBV) ((NIEGG + IEGG) / totale baten) (BBV)	<20%	>20% en <35%	>35%	%	62%	76%	80%	71%	65%	65%			